

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“ in na starem trgu.—v Trstu v tobakarnici „Via della casa 60“.

Dopisi in naročnina naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici Via del Giardino V Zoratti-jevi, hiš II. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalca in drugim neprimerno se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilov slovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

VABILO.

Občni zbor pevskega društva „Slavec“ je preložen na četrtek 12. decemb. o 1/2 12. v prostorih goriške čitalnice. P. n. gg. društveniki se prav vljudno vabijo, da se v obilnem številu in točno ob naznanjeni uri zborovanja vdeležé tim bolje, ker pride na dnevni red preprava društvenih pravil, vsled katere bodo društvenikom *Uremna* močno zljajšana. Tudi denarničarjevo poročilo bo znamenito. Podpisani odbor se tedaj nadeja obilne vdeležbe.

Odbor Slaveca.

Naznanilo in vabilo.

Vsled sklepa odborovega dne 5. dec. t. l. bode občni zbor goriške čitalnice dne

14. decembra ob 7. uri zvečer

z navadnim dnevnim redom. Odbor, ki bo še posebej udom vabila razposlal, pričakuje prav obilne vdeležbe.

Od odbora goriške čitalnice.

Naš deželni zbor.

III.

Naj več gradiva so dale letošnjim deželnozbornskim obravnavam mnogobrojne peticije, katerih je bilo došlo od vseh strani in v različnih zadevah 93. Mej temi je bila obilna polovica dijaških prošelj za podpore iz deželnega zaloga in zopet mej temi najmanj dve tretjini prošelj Koperskih pripravnikov. Od kod to? — Ko je bilo učiteljske v Gorici, se je le prav redko kateri pripravnik oglašil za deželno podporo; od kar se je pa v Koper preselilo, množe se take prošnje od leta do leta, dasi tudi vlada pripravnikom še precej izdatne stipendije dovoljuje. To, mevim, je en dokaz več, da nas je vlada s preselitvijo učiteljske hudo udarila, da ni s tem stvari nič koristila in državni mošnji tudi ne. Zadosta je, videti Koper—in sodba je storjena; a kdor tam nekoliko časa biva, temu se sodba za vselej vtrdi, da ni v nobenem

oziru pripraven kraj za kakoršno si bodi večje učilišče. Mesto je odljudno in njegovi prebivalci tudi niso, Dog ve, kako uljudni; ulice so oske, temne, malo čedne,—stanovanja so večinoma, da Bog previdi, hrana in vse skupaj je drago, zelo drago, da dijak ne dobiva tega za mesečnih 18 gld. (kar je nekda najnižja mesečina za stanovanje in hrano), kar je v Gorici za 12 gld. imel. Naj ne govorimo o drugih razmerah, katere tudi nič kaj ne ugajajo preseljenemu zavodu.—Z ozirom na to je tudi letos deželni zbor ponovil nujno prošnjo, naj se učiteljske zopet preseli iz tužnega Kopra v prijazno Gorico. Ali bo kaj pomagalo? Dvomimo; ker so bile prevzele inicijativo v tej zadevi jako uplivne osebe—katere so še vedno na krmilu in menda tudi ostanejo.—Opravičujejo se sicer, da učiteljska pripravljavnica vtegne ugodno vplivati v narodnem oziru na razvoj slovanskega duha v močno poitalijančeni Istri. Če res tako mislijo, potem moramo obžalovati, da se učilišča, v katerih se imajo mladeniči odgojiti za prevajen učiteljski stan—rabijo v prosep političnih namenov in naj so nam ti nameni še tako ugodni. Po našem menjenju naj bi se pripravniki v pravem duhu odgojevali tam, kder druge razmere podučevanju in izobraženju najbolj ugajajo in potem naj bi se v značaju vtrjeni in v znatnih dobro podkovani učitelji razkropili po Istri in koder treba—pa se zgorej omenjeni namen najhitreje doseže.—Pravijo tudi, da mora vlada enako pravična biti Goriškemu in Istri; če nam je dala žensko učiteljske, je pravično, da je premestila moško v Istro. Če pa pomislimo, da nam je več vzela in manj dala in da to, kar nam je dala, najbrže ne bo stalno (kar nam kaže razpust Celovškega ženskega učiteljske), če dalje pomislimo, da se Gorica za tako učilišče prav posebno prilega, mej tem ko se Koper nikakor za to ne sposobi,—da je vsled preselitve zavoda večinoma tudi Istranom škoda nastala, ker morajo tudi oni za svoje sinove v Koprju več trošiti, kakor bi jih v Gorici stali—in da so se slednjič tudi državi stroški za ta zavod brže parasli, nego zmanjšali, ne moremo nikakor pritrđiti, da je kaj jedra v izgovoru naslanjajočem se na vladno pravicoljubnost. Zato sklepamo, da je v vsakem oziru želeli, da se moško učiteljske zopet preseli na svoje staro mesto.—

Tudi vseučiliščnikom, gozdnarskim, kmetijskim, živinorejskim akademikom, ki se na raznih učiliščih šolajo, naklonil je deželni zbor obilne podpore—in prav je storil. Duševni interesi so podlaga materjalnim; v naši deželi so bili do zdaj žalibog oboji silno zane-

marjeni; treba je tedaj, da se obudijo, vzdignejo in razvijejo. To pa ne gre brez sposobnih mož, katere si mora dežela še le izgojiti, ali jih vsaj v izgoji podpirati; kajti malo je takih deželanov pri nas, bodi posestnikov, obrtnikov, ali karkoli, kateri bi mogli svoje talentirane sinove v dolgih študijah samo ob svoji moči vzdrževati. Zato je pa tem potrebnejše, da jim dežela pomaga—ker je za Goriške dijake prav malo štipendijev—ko jih drugod n. pr. na Kranjskem prav mnogo imajo. Državne štipendije je pa prav teško dobiti onim—ki niso v vsakem oziru odlični.

Da bi se le obdarjeni pozneje, ko stopijo v javno življenje, spominjali, da so z deželno pomočjo postali, kar so in—da bi dosledno tudi nekoliko svojega delovanja posvetili javnemu blagru svoje dežele.

Za prosep javnega občevanja je odmenil deželni zbor nad 10.000 gld., ki se razdelé med one okraje, kateri so prosili pomoči za izdelavanje in popraviljanje svojih cest. Od začetka ustavne dobe do zdaj je naš deželni zastop prav radodarno trošil denar za javne ceste, a neprimerno večja je korist, katero je s tem celi deželi naklonil. Zato lahko rečemo, da je v tem oziru prav razumel drugi glavni interes dežele in da je kapital plodonosno naložil.—

Dopisi.

Iz Kanala 2. decembra (Izv. dop.) Dr. Lisjak, naš vrli občinski zdravnik, vrnil se je preteklo saboto zvečer iz Bosne v Kanal. Kanali so ga slovesno sprejeli, šli so mu čitalnični udje in pevci s požarno stražo v polni praznični opravi in z raznimi deputacijami z zastavo naproti. Ko pridrdra voz, še časa nema došlec iz voza stopiti, vse ga obstopi objemaje in poljubovaje ga. Sprejem je trajal dober četrt ure, potem se je začela velika družba mej gromenjem topičev in petjem čitalničnih pevcev proti Kanalu pomikati. A predno je dospela do Kanala, spremenila se je v velikansk spreved. V trgu je bilo že vse na nogah, vsi so obče priljubljenega doktorja z očitvno radostjo pozdravljali. Spreved se je pomikal naravnost k „Levu“, kjer se je mej petjem, govori in napitnicami na stotine kupic rujnega vinca na zdravje in srečno vrnitev g. Lisjak-a spraznilo; čez eno uro potem sprejmiti so ga vsi sé svetilniki preskrbljeni (tudi ulice, ki pelje proti njegovemu domu je bila razsvitljena) proti

LISTEK.

Pravopisne opazke.

(dalje)

dáhnem, d'hnti *einmal athmen*, sestave: izdáh-nem, oddáh-nem, zdáh-nem.

d'hór, -rja *Illis*; dihur bi smeli pisati le, ako bi smeli, tudi pis namestu pes (—p's) in nus namestu nos.

dáa *dies*, d'n's, dón's *hodie*, danáshnji, -a, -e *hodiernus*, danica *lucifer*, daníti se *lucescere*; dán's se ne spominjam, da bi bil kje slišal v narodu, temuč le d'n's z naglasom na poslednjem zlogu, ali pa, ako se naglas na prvi zlog potegne, dón's z odprtím, širokim o, ki je tukaj ravno tako opravičen, kakor v besedi póp'r, kjer je tudi vsled nazaj potegnjene naglasa iz ' nastal; primeri srb. dá nas in pápar; kedor tedaj poper piše, ne paper, mora pisati tudi dones, ne danes.

dávri iz dvári = dúri *Thür*; Trubar in Dalmatin pišeta vedno dauri, kakor se po Dolenskem še zdaj sem ter tja govori.

d'ská, -é *Brett*.

d'ž, d'žja *Regen*, d'žév'n, -vna, -o *regnerisch*, d'žévje *Regenwetter*.

gánem se, g'niti se *morari*, sestave: zgánem, zg'niti, pa: nágnem, nagníti, pregnem, pregníti, ugnem, ugníti, itd.; ugánem ali v-gánem, vg'nítij *conjectura assequi*, je prvotno drugega debila in korenine, ali pri nas se je popolnoma s to pomešalo, tako, da se govori tudi ugíbatí (ali prav za prav vgíbatí) za staroslovensko uganjati *conjicere*.

gom'zéti *wimmeln*.

h'bát, h'báta *Attich*.

jámem, jéti *prehendere, incipere*, sestave: objámem, podjámem, snámem, vjámem, vnámem, vzámem, vrjámem, pa: nájmem, préjmem, prímem, zájmem; part. perf. I. vzámšij (Dalm. predgovor čez Jezaja); velevnik: najmí, sprejmi, prími, zajmí, pa: objémi, snémi, vjémi itd., ali po staro z naglasom na i: objemí, snemí, vjemí itd. dvoj. objemíva, snemíva, vjemíva itd. Tukaj je e uže v starej slovenščini v navadi, mogoče, da po vplivu debila sadanjega časa dotičnih nedovršnih glagolov: jemlje, objemlje itd. Iz debila sadanjega časa se je e pri nas vrnil tudi v nedoločnik, kakor sem ter tja tudi uže v starej slovenščini: jemati, objemati, najemati, pojemati, zajemati itd. za staro: imati, obimati (obimčkati se sliši še dan današnji), naimati, poimati, zaimati itd. — Pri tej priliki nekaj o besedah zanimati in zanimiv, ki ste se tako pri-

ljubili našim kuževnikom. Zanimati je ruska oblika za srbsko zaimati in našo zajemati. V ruščini stoji v sestavi večkrat n za predlogom, kjer ga naš in drugi slavenski jeziki ne pripuščajo. Pri nas se je namreč n obrnil le za tistimi predlogi, ki so prvotno res na n se končavali. Predlogi, ki so nekada imeli n na koncu, so s, v, k. Poslednji pa se v sestavi ne rabi; toraj ostaneta le s in v: sn-eti, vn-eti, sn-esti, sn-iti, s'n-j'm. Zaimku i, ja, je pa se v starej slovenščini za vsemi predlogi sprd pristavljala n, ki je na dalje v naši slovenščini in srbski temu zaimku celo popolnoma prirastel, kakor tudi besedama nót'r in nédrije. Poslednja se še zdaj skoraj le s predlogom v rabi, v nédrije, v nédriju, prva pa se v srbski stanovitno glasi unutar ali unutra. — Kakor se n v starej slovenščini zaimku i, ja, je po krivej analogiji predpostavljala za vsemi predlogi, da si je prav za prav le za gori omenjenimi tremi etimološko opravičen, tako se je vrnil v ruščini tudi v sestavi perenimat', prinimat', ponimat', perenjat', prinjat', ponjat' za naše prejemati, prijematí, pojematí, prejeti, prijeti.*) Res sem našel tudi v starej hrvaškej knjigi „Bernardini Spalatensis Evangelia et epi-

*) O tej stvari na tanko piše J. Baudouin de Courtenay v knjici „Glottologičeska zametki. Vypusk I. Vóroně 1877.“ str. 17—58.

njegovemu domu, kjer se je slavjenec do solz ginjen za izkazano mu ljubezen prav srčno zahvalil, na kar se je ljudstvo mej glasnimi živjoklici razšlo.

Vse to je jasek dokaz, kako priljubljena oseba jeg. dr. Lisjak in kaj on pri Kanalcih velja. — Pretekli pondeljek 2. t. m. vrnil se je tudi g. Henrik Malnič, sin našega g. župana, iz Bosne. Tudi njega so Kanalcici na dostojen način sprejeli; zgorej omenjene korporacije občinski zastop i. t. d. sprejmi so ga vsi s svetilniki na njegov dom, na grad, kjer so srečni starši celo družbo s sladkim vincem poslužili, pri kateri priliki je gotovo v soču za nekaj decimetrov več prostora nastalo.

Iz Kobariškega Kota, 26. nov. — (Izv. dop.) (Cerkveni tabor v Kotu.) V nedeljo 24. novembra obhajal je Kobariški Kot veliko, nenavadno svečanost, katera je privabila v Sedlo od vseh strani zares ogromno množico ljudstva. Nova Seljska cerkev, v vsakem oziru veličasten tempelj božji, kakoršnih ni mnogo na Goriškem, je prejel ta dan svoj prvi blagoslov, da se bo mogla odsihdov v njem služba božja opravljati. — Kdor je pred nekaj leti obhojeval tesni, ubogi Kot in videl njegove Betlehemske hlevčike, mora se danes, ko vidi v Breginji, Sedlu in Borjani tako dostojne veže božje, začuden uprašati, od kod je došla tem ljudem duševna in gmotna srčnost, da so vse to v malih letih dognali? V edinosti, pravijo, je moč, in to ni prazna govornica; a če jo obračamo na Seljske razmere, moramo obžalovaje priznati, da na tem temelji — na temelji edinosti namreč — ni zidana tamkajšnja cerkev. Mariveč je bil vzbudil posebno izbor primernega prostora za cerkev dolgotrajne, strastne prepire med posameznimi vasmii, katerih vsaka je želela svetišče kolikor mogoče bliže svojih ognjišč imeti, kar se da samo na sebi in brez ozira na pravde in velike stroške, ki so iz tega nastali, še kot neko blago tekmovanje tolmačiti — in bi se morda tudi, ako bi ne bila huda strast prevzela posebno glav one stranke, ki je slednjič vsled ministerstvene rzsodbe propala. Vsaj zdaj, ko je prepir konečno rešen, morala bi se strast poleči in za vselej zamreti: v novem tempelju, v posvečeni hiši miru in sprave, bi se morali pomirjeni stranki roke podati k nadaljnemu složenemu delovanju, saj bo treba še precej truda in žrtve, predno bo vse dovršeno, da se bo vjemala krasota stavbe z dostojnostjo zvanjanje in notranje oprave. — Složite se torej vrli Seljani, Stanoviščani, Podbeljani in Homčani, in kakor ste si do zdaj drug drugemu nasprotovaje tekmovali, tako tekmujte odsihdov v blažji namen, ki vas namesto cepiti — zopet zedini; kajti v slogi je moč in ta moč vas bode častila pred vsem svetom, kakor Vas dosedanji razpor pred svetom sramoti.

Pravi temelj novi cerkvi je ustanovila neomahljiva vstrajnost Seljskih vaščanov in v tem jih je vtrjevala domača duhovščina od vzbuditelja pč. gosp. Petra Kobal-a, sedaj dekana v Bovcu, do današnjega č. g. vikarja, kateremu ostaja sicer še važen del častne naloge. Naj bi jo pogumno in srečno dovršil!

Cerkvena svečanost blagoslovljenja je bila prav lepa in posebna hvala gre pč. g. dekanu Kobariškemu, da se je vkljub svoje bolehavosti — v ta namen v Sedlo potrudil. Slovesno mašo je pel domači rojak, pč. g. Filip Kramer, župnik Dornberški, kateri je imel tudi slavnostni govor. Prav primerno je razlagal v njem, kaj je domovina v ožjem in širšem pomenu, kaj domoljubje; bičal je renegatstvo, neslogo, prepire, strast tožbovanja, nemarnost v domačih kmetijskih in javnih zadevah in sklepal, da v pomanjkanji pravega domoljubja tiči gmotna in duševna revščina občin. V drugem delu govora je spodbujal k ljubezni do drugega doma, svoje domače cerkve, v poslednjem delu, o skrbi za tretji dom unkraj groba, krenil pa je na

pot cerkvenega razodenja, kamor mu jaz ne morem slediti.

Duhovnikov je bilo lepo število skupaj, celo iz sosednje Italije je bil kateri, — le najbližjega sosed a smo pogrešali. Zakaj? Bog si ga vedi! — Pri gostoljubnem domačem vikarju — je bilo po končanem svetem opravilu — prav živahno gostovanje, mej katerim je veselih in zanimivih napitnic kar deževalo. Napilo se je mej drugim tudi g. vitezu Winklerju, kot bivšemu okrajnemu glavarju Tolminskemu, (v kateri lastnosti je mnogo pripomogel, da se je cerkev v Sedlu zidala) a ne kot državnemu poslancu.

Na večer se je društvo preselilo v Tabor velike dvorane g. Janeza Čuš-a, ki je zdaj šolski rabi odmenjena. V tej za Seljane častni, a za šolske nadzornike malo častni sobani so bili zbrani gostje od vseh strani naše dežele: iz Bovškega, Tolminskega, Vipavskega i. d. Pč. gospod dekan Bovški je veselici predsedoval, se razume, v odlično narodnem duhu. Tudi tukaj ni bilo napitnic ni konca ni kraja. Proti 10 uri nas je duhovščina zapustila, mi pa smo skupaj ostali do ranega jutra.

Gospod Čuš, kateri se je najvstrajnejše trudil, da se je delo nove cerkve začelo, redno vršilo in končalo ter je moral za to gotovo mnogo prestajati, obnesel se je tudi pri tej priliki kot pravi gostoljub, pod kojega streho se nam je vsem prav dobro godilo. Mej gosti je bil tudi gosp. Andrej Grunter posestnik v Št. Petru pri Gorici, kateri je kot Seljski rojak — skazal svojemu rojstnemu kraju posebno ljubezen s tem, da je novo cerkev blagodušno obdaril. Mej drugim ostane krasna kljoča, katero je podaril, lep spomin njegovim rojakom.

Malo znani Kot je obmejen od zlog Beneških Slovencev, s katerimi so naši predniki v vednih prepirih in tudi v bojih živeli; zato je Kotar naši kronovini pravi Crnogorec: krepke postave, trezen — pijančevanje in kavo le malo pozna — drzen in vstrajen. Ljudstvo je sploh veselega značaja in duhovito. Če en sinko le višo šolo povoja, rodi dva advokata, ali vsaj narodnega „nunca“. Zali bog, da služi najlepša šolska dvorana v središči Kota — za pivnico mesto za šolo, ker ni učitelja. — Do leta 1848. so se Kotarji v obče s tihotapnim tobakarstvom pečali; od tedaj izvira nemarnost v poljedelstvu in živinoreji; tu ne vidiš ni enega lepega domačega živinskega repa, — pač se pa kmetje bahajo s tem, da imajo dve, tri leta staro seno. Zarad pomanjkanja šol vodijo občine v celej ustavni dobi večinoma taki možje, ki niti črk ne poznajo. Sploh je v tem oziru Kot zanemarjen in jako bi bilo želeli, da bi merodajni gospodje tudi tu za potreben ljudski poduk primerno preskrbeli.

—m—

Iz Sežane, 2. dec. (Izv. dop.) Leto je uže preteklo, od kar je naša županija, ena največjih na Goriškem, sirota — brez očeta župana. Slednjič se bližajo nove volitve, in kaj si moremo za blagor občine boljšega obetati, nego da se volitve obnesejo v zmislu večine sedanjega starešinstva? V tej tolažljivi nadi nas vterjuje prav posebno neumorno prizadevanje voditelja sedanje večine, kateremu je vsako sredstvo in vsak kraj ugoden, da le more svoje v dveh katastralnih občinah neomahljivo vdane volilce obdelovati, kako in kaj jim je voliti. Edino, kar moramo prav iz dna srca obžalovati, je to, da mož, za katerim stoji sedanja večina, ni v takem položaji, da bi mogli njega posesti na občinski prestol; kajti le v tem slučaju bi mogli prav radostnega srca vsklikniti: O srečna, presrečna občina, rešitelj ti je najden! Uspeh zadnje starešinstvene seje od 25. novembra t. l. razkriva prav jasno sposobnost odličnega moža.

s'mánji, -a, -e. Na krivo etimologijo se opira pisava s o m e n j, s o m n j a ali celo z roditeljskim s o m e n j a, kakor da je beseda izpeljana od s o i n e n j a t i, kakor s e s e d od s o i n s e d e t i.

k' b' l, k' b' l a — škaf, k' b' l i c a keblu podobna posoda.

k' a č k a, tako se imenuje v Ribnici tista mala trivoglata stran strehe, ki je nad končnicama poslojpa. Ali se sme misliti, da je ta beseda po svoji etimologiji ena z ogrsko-slovensko k' e č k a d a s H a a r, ne vem; to pa je gotovo, da bi se poslednja beseda na Kranjskem izgovarjala: k' a č k a.

k' d' a j q u a n d o, k' d' a j a l i q u a n d o, n' e k' d' a j q u o n d a m, k' d' a r q u a n d o, c u m, s i, n i g d a r (navadno namestu n i k' d' a r) n u n q u a m. — V pomenih c u m i n s i rabimo dan današnji namestu k' d' a r okršeno obliko k' i, ki se piše napačno ko, kar je druga od k' r a z l i c n a besedica. Vse do konca 17. stoletja pa beremo vedno le k a d a r, k e d a r za današnji k' i i n k a k o r ali k o k e r za današnji pravi k o. Današnji pravi k o u t, q u a m je tedaj iz k a k' r ali k o k' r, k' p a iz k' d' a r, k' d' r; ko se iz k' d' a r po naših glasoslovnih zakonih ne moglo narediti in se tudi v resnici ne naredilo, kakor nam to našega jezika zgodovina jasno priča.

V pomenu c u m beremo besedo k' d' a r naj prej

Politični pregled.

Delegacijske razprave so letos posebno živahne in zanimive. Ustavovorni prvaki pod načelnštvom dr. Herbst-a razvijajo na čuden način svoj avstrijski patriotizem, da se jim zaradi tega uže šalji listi, nekdanjih njihove stranke, kakor „Kikiriki“, „Figaro“ i. dr. na ves glas krohotajo; nositelj zvanjanje politike, grof Andrassy žanje pa sad tiste politike, katero je leta 1871. pričel. Njegovi takratni privrženci in varovanci mu kopljejo zdaj jamo. Dodatnega kredita, ki ga je Andrassy zahteval za l. 1878 k uže dovoljenim 60 milijonom za Bosensko okupacijo, ni hotel budgetni odsek dovoliti in opozicija je bila tako močna, da je moralo skupno ministerstvo z dovoljenjem cesarjevim dotični predlog nazaj vzeti. V seji dne 30. novembra je grof Andrassy v poldrugo uro trajajočem govoru razložil nagibe Bosenske okupacije. Govoril je mnogo, in kakor pravijo, gladko, a povedal ni nič novega; ampak opravičeval je svojo politiko tako, kakor bi bila neizogibno edino rešilna za Avstrijo. Pozvedeli smo iz njegovega ekspozé-ja še enkrat, — da ni Slovanstvu prijazen, česar tudi od madjarskega diplomata pričakovati ne moremo. Andrassy je zahteval znesek 20 milijonov za potrebščine avstrijske armade v Bosni in Hercegovini za l. 1879 — a dr. Herbst, kateri letos pri vsaki priliki prav poredno nageja prvemu madjarskemu magnatu, je zahtevani kredit za malenkost 5 milijonov okrhnil. Stvar pride pa vsakako pred državni zbor, kateremu je pridržano, da dovoli po svojem spoznanji tudi večji znesek. — Delegacije prenehajo te dni svoje zborovanje, ker je s posebnim cesarjevim ročnim pismom sklican državni zbor za 10. t. m.

Emil Jovanovič je poklican na Dunaj, kamor se je te dni podal. Namen tega poklica ni prav znan, vendar se lahko ugane.

Na Českem so 29. pretek. novembra slovesno obhajali 500 letnico smrti nepozabljivega cesarja Karola IV., ki je za časa njegovega 33 letnega vladarstva deželi neizmerno veliko koristil. Pod njim so imeli Čehi svojo zlato dobo.

V o g e r s k i zbornici poslancev je po dolgi, viharini razpravi z 202 glasoma proti 180, tedaj le z nezatno večino 22 glasov obveljal vladi ugoden načrt adrese. S tako zmago se Tisza ne more, Bog ve, kako ponašati. Hrvatski zastopniki so, kakor se dobro razume, glasovali s protivladno manjšino. Sploh so se letos Hrvatski poslanci vseskozi možato obnašali.

V Pešti so madjarski študentje napravili opozicijskim madjarskim poslancem baklado in upili: „Naj pogine Tisza, živijo Košut!“ Malo dni poprej je počila pred palačo ministra Tisza z dinamitom napolnena bomba — ravno ko je imel družbo pri sebi in tudi Andrassy-a vmez. Potres je bil tako silen, da so šipe po oknih popokale in da je nek vratar, ki je nasproti hiše stal, vsled eksplozije na tla cepnil. Kdo je pe-

stolae, Venetiis 1495. na str. 73 a: odnemi in str. 74 a: odnimejš za naše odvzemi, odjemlješ, tudi Krelj piše: iznamem, iznami, iznameš (Kopitar, slovn. str. 30), za kar ima Trubar: izmem, izmi, inf. izeti (Kopitar, slovn. str. 408), Dalmatin (Luk. 6, D): izmi, izmeš; ali dan današnji se nič podobnega ni v srbsčini ni v naši slovensčini ne nahaja v narodu navadnem jeziku. Potemtakem moramo za rusko zanimat' pisati z a j e m a t i, in ako si ne upamo te domače besede rabiti tudi v pomen *interessieren*, pomagajmo si z drugimi domačimi besedami in obrati, ali pa recimo in pišimo po občno evropsko *interessirati*, kakor izobraženi pri nas navadno govore. Namestu zanimiv bi morali reči po naše z a j e m l j i v. Ako nam to né po volji, pomagajmo si z drugimi domačimi besedami, ali pa recimo, kakor Rusi, *interesen*, *interesanten*. — Iz korena j'm imamo tudi še neke samostavnike s polglasnikom v deblu: p'ó j'm, p'ó j m a *Begriff*, s'nj'm, s'nj m a ali s'm'nj, s'mnj a (*concilium*), *Jahrmarkt*, *Kirchweih*, v'ó z'm, v'ó z m a ali ú z'm, ú z m a *Ostern*, srb. v a z a m. Stara oblika s'nj'm. s'nj m a je pri Dalmatinu še navadna, primeri Ezekiel 27. Zdaj se govori nekod s'j'm, s'j m a, kakor v hrvaščini s a j a m, s a j m a. Navadna oblika pa je s'm'nj, s'mnj a z glasno prestavo, in od tod potem pridevnik

v očitnej izpovedi iz 15. stoletja: „Ya ze dalsan dam, kyr sam to prelomil, kar sam oblubil, k a d a r sam karst priell“. Dan današnji bi rekli: „Jaz se dolžan dam, ki s'm to prelomil, kar s'm oblubil, k' s'm krst prejel.“ — V 16. stoletju piše n. pr. Dalmatin I. Moz. 19. B: „Inu sonce je bilu gori izešlu na zemlo, k a d a r je Lot bil v' Coar prišal.“ Zdaj bi rekli: „In sonce je bilo posijalo na zemljo, k' je Lot bil v' Coar prišl“. — I. Pet. 2, C piše Dalmatin: „on nej pretil, kadar je t'erpil.“ V Schönbönuvem izdanju evangelijev in listov leta 1672. se bero te besede ravno tako: „on néj p'ertil, k a d a r je t'erpil.“ Zdaj bi rekli: „on né pretil, k' je trpel“. Na str. 233. ima Schönböleben: „V unim istim času, kadar je Jerusalem šal, je on hodil po srédi skuzi Samario inu Galileo.“ Zdaj bi rekli: „Tisti čas, k' je v Jeruzalem š'l, je hodil Jezus itd.“ — Konec 17. stoletja piše p. Janez od sv. Križa v svojih pridigah I. str. 16: „Loth te popotnike je posili v' svojo hišo pelal, [zatoraj tudi Bug je bil poslal angele, de bi ga posili z' hiše na hrib zpelali, k a d a r je imel Sodomo požgati.“ Zdaj bi rekli: „Lot je popotnike po sili v' svojo hišo vodil; zato je tudi Bog, k' je imel Sodomo požgati, angele poslal, da bi ga po sili iz hiše na hrib izpeljali“.

(Dalje.)

tardo nastavljal — se ni zvedelo in se menda tudi ne bo. Kak dan pozneje se je z enako silno močjo raztreščila bomba, kojo so neznane roke nastavile v vežo tiste hiše, v kateri se je ravno klub vladne stranke posvetoval.

Kuga bratomorne predrznosti pa se ni zanesla iz blažene Italije, kder uže dolgo razsaja, samo na Ogersko, ampak je segla še veliko više. Tudi v srečnem „Rajhu“, kder vlada zdaj brezozirno „blut und eisen“, so uže zasačili cele zaboje Orsini-jevih bomb—in strah pred njimi je velik na cesarskem prestolu in okrog njega. Ko se je te dni nemški cesar, ki je zdaj nekda uže dobro okrevaj, vrnil iz Potsdama v Berlin, prepovedal je ostro, da ne sme biti o njegovem prihodu nikogar na kolodvoru razen njegove rodbine. — Stari Wiljem hoče zdaj zopet prevzeti vlado, katera je bila začasno izročena kronnemu princu. To se bode nekda na slovesen način zgodilo.

Dne 1. decembra naznanil se je v Sarajevem armadni ukaz, v katerem se je baron Filipovič od armade poslovil, in poveljništvo armade v Bosni in Hercegovini oddal vojvodi Württembergskemu. Osebnost poslovil se ob 11. uri dopoldne vsi oficirji in uradniki v Sarajevem od barona Filipoviča na dvorišču njegovega konaka. V svojem nagovoru poudarjal je baron Filipovič posebne zasluge armade, spominjal se cesarskih priznanj, katera je cela armada prejela, kakor tudi posamezniki, in je dejal, da je ponosen na to, da je vodil tako armado. Po pravici, rekel je, čuti se vsak, hvala našim vspohom, vzvišenega in samosvestnega. Samosvest plemenita vodila bode v bodočnosti k najslavnejšim činom; a ta samosvest pa tudi lahko škoduje, če se spridi v žensko nečimernost. Plemenita samosvest ne miruje, nego dela tudi po dovršenem delu. On upa, da si bode druga armada plemenito samosvest ohranila. Njega zanima najsrčneje njena, kakor vsacega posameznega osoda. Na ta ogovor odgovoril je vojvoda Württembergski, slavil Filipoviča slavnega dela, in sklene svoj govor s „živio“-klicem Filipoviču. Na večer svirala je godba treh vojaških godb, in je bil grad razsvitljen z bengaličkim ognjem.

Razne vesti.

Dr. Kenda, občinski zdravnik v Ajdovščini, se je pretek. nedeljo iz Bosne na svoje mesto povrnil in je bil prav slovesno sprejet.

Dr. Nikolaj Tonkli, brat znanega goriškega odvetnika in deželnega poslanca, je položil pred kratkem odvetniško prisego v Trstu in je odprl v Tolminu svojo pisarnico. Voščimo novemu odvetniku obilo sreče, katero naj bi v pravem duhu iskoristil sebi in narodu v prid!

Uradna zmes. Pritoževali smo se uže večkrat v našem listu, da naši uradi ne marajo ali ne morejo (kar nam je oboje enako krivično) izvrševati v svojem poslovanju postavno zagotovljene narodne enakopravnosti. Prav posebno smo enkrat omenili opominskih listkov, katere prinašajo zamudnim davkoplačevalcem dačni eksekutorji; — te so dobivali zamudniki — vsaj v okrajih Goriške okolice — v nemško-italijanskem jeziku. Ali je naša pritožba pomagala, ali kaj drugega — istina je, da je zdaj nemškemu ali italijanskemu tekstu dodan tudi slovensk opomin. Ali za Boga, kaka slovenščina! Človek mora biti uže dober kos jezikoslovca, da pripravi pravi zmišl na dan. Vsakakor pa je videti, da spada prevoditelj nemškega „Mahnzettel“-a k onim Slovincem, kateri hrepené po zedinjenji hrvaščine z našim jezikom; kajti slovenski razdelek nove tiskalice je pravi slovensko-hrvaški „potpourri“. Neki posestnik je izrezal iz takega opominskega listka svoje ime in druge vpisane uradne date ter ga je vrnil c. k. davčarskemu uradu z dostavkom: „Če hočete uže ubozelega davkoplačevalca mučiti, mučite ga v Božjem imenu, a prizanesite nedolžnemu slovenskemu jeziku!“ Kaj pravite?

Weberjev 4. bataljon, v katerem je mnogo Tržčanov, prišel je večeraj jutro iz Bosne zopet v Trst v garnizijo. Ker je bil prihod uže za poprejšnji večer napovedan, čakala je v sredo ves popoldne ogromna množica, v luki in je do pred namestnije ves prostor zalegala. Vse ja hrepenelo pozdraviti svoje

vrle rojake, ki so se v hudih bojih tako hrabro obnesli. Ko so se večeraj jutro izkrcali, sprejel jih je za to odbran odbor in ogromna množica jih je navdušeno pozdravljala in spremila do vojašnice. Nekatera javna poslopja, med njimi tudi magistratna palača (čujte!) so razvesila zastave. Popoldne so tržaški rodoljubi pogostili celi bataljon v prostorih Dreher-jeve pivarne, — v kateri in okolo katere se je zopet neštevilna množica trla. Vse to se je opravilo brez onih 500 gold., ki so zadnji udarec dali lojalnemu mestnemu zboru.

Izpuščen in izpojen. Predsinočnem ob 7. uri so izpustili enega izmed onih 15 tičkov, ki so v veliki kletki pri sv. Antonu zaprti, ker sumi pravica, da so se svojim rovarskim kljunom revolucionarne proklame trosili, tribojne ital. zastave natikali, bombe nastavljali itd. se ve da vse le v šali. Oproščen jetnik se zove Vincenzo Luccardi, je iz Vidma doma in je bil poprej mej uredniki bivšega dnevnika „Il Goriziano“. Kakor se pripoveduje, ga je polit. oblast za vselej izpodila iz avstrijskih dežel.

„Narodni dom“ v Ljubljani. Silna potreba zidanja „narodnega doma“, v katerem bi se združila razna narodna društva v Ljubljani, in kjer bi se na sirjej in dostojnejšji podlogi narodno in socialno javno življenje razvijati moglo, čuti se zdaj posebno vedno bolj. Zatorej so se v tem oziru v ljubljanskih narodnih krogih resni razgovori zopet začeli, in je vse upanje, da bodo srečnejši vspeh imeli, nego prejšnje čase, ko je ta misel v razgovore prihajala, a ne dovršila se. Sl. N.

Parizka razstava je bila sklenjena 10. t. m. Vstopnina je donesla 12 milijonov in 653.716 frankov. Pri tej razstavi je bilo 1113 obrtnikov odlikovanih, ki so prejeli: 22 velikih daril, 139 zlatih, 340 srebernih in 328 bronastih svetinj in 284 pohvalnih pisem.

V Ljubljani je stala 25. novembra pred porotno sodnjo trojica tržaških rogoviležev: Meneghini, Rezini in Binder, kateri so v Trstu po mestu trosili italijanske revolucionarne proklame in bili pri tem zasačeni. Kot zatožnik je fungiral državni pravdnik, baron Neugebauer iz Grada; zagovarjal je pa zatožence ljubljanski odvetnik dr. Mošč. Zanimiva je sodba, katero je državni pravdnik izrazil v svoji izvrstni zatožbi o delovanju italijanšimov, katero podpira znana strahopetnost italijanškega naroda, ki je le pripravljeno zavratno koga vmoriti; popisal je italijansko v proklamaciji naglašeno svobodo, ki se kaže v tem, da hočejo svojega ustavnega kralja z dinamitom v zrak razpršiti; italijanski ideal so petarde, ki na vseh straneh pokajo. Priporočal je končno, naj se zatoženci krive spozenjo hudodelstva veleizdaje.

Po končanem zagovoru, v katerem je dr. Moščé, poudarjal, da se dejanje zatožencev, tudj ako bi bilo dokazano, ne more smatrati za veleizdajo, ampak da je v tem slučaju le k večjemu zločinstvo motenja javnega miru, so porotniki glavno vprašanje: ali so zatoženi krivi hudodelstva veleizdaje — z 10 glasovi proti 2 glasoma zanikali, dodatnemu vprašanju pa, ali so krivi zločinstva motenja javnega miru z 9 proti 3 glasom pritrdili. Vsled tega je sodnija obsodila Meneghini-ja na 18, Rezini-ja in Binder-ja pa vsacega na 14 mesecev teške ječe, poostrene z enim postom vsak mesec. Po dostani kazni so iz vseh avstrijskih dežel izpodeni, ker so laški podložniki.

Baron Filipovič je postal ljubljanski častni meščan. Kaj mislite, tudi ljubljanski Nemčurji so priznali velike zasluge slovenskega generala pri zasedanji Bosne, ki se bo menda v nedavnem času smela imenovati nova avstrijska kronovina. Saj smo vedno dejali, da Nemškutarji vendar niso tako črni, kakor jih Ljubljanski „Brenčelj“ slika! Da bi le še bolj ne bili? — Preteklo saboto je sprožil v mestnem zboru g. Regali nujni predlog, naj mesto izvoli Filipoviča za častnega meščana. — A osivelemu renegatu Dežmanu u se so koj skrhanji zobje v prokletih grabljah našpčili, da je začel, ker ni mogel meritoričnega predloga, pa vsaj nujnost zagrizeno izpodjedati. Na to je prišlo do jako viharnega razgovora, mej katerim je mestni župan zopet enkrat svojo nepristranost osvedočil. Slednjič nastane velik hrup, župan skoči po konci ter iz srede dvorane naznanil, da je seja sklenena.

Narodni udje mestnega zbora so na to zapustili dvorano, le nemškutarji so še tako dolgo v njej ostali, dokler so se popolnoma streznili, ter to sklenili, kar se je pri naslednji seji dne 3. decembra zgodilo. V tej seji je bil namreč baron Filipovič soglasno za častnega meščana imenovan. Samo dostavni predlog Regalijev, da se ima diplom v slovenskem jeziku sestaviti in izročiti, so nemškutarji, s 13 glasovi proti 8 (narodnim) ovrgli, češ, da so se do zdaj v Ljubljani diplom častnega meščanstva še vedno v nemškem jeziku pisali. Gospodje nemčurji ne mislijo na to, da ni vse eno, ali se diplom velikonemcu Beust-u, ali pa Slovnanu Filipoviču-u pokloni. — Da so pa za podelitev meščanstva vsi glasovali, je dokaz renegatske strahopetnosti, ki se je zbala osode tržaškega mestnega zbora.

Obpravnavo pred porotniki v Gorici so pret. sredo zopet začele. Prva obravnava proti bratoma Josipu [in Matiju Kaus-u zaradi goljufije je na zahtevo državnega pravdnika odložena do 16. t. m., ker ni prišla priča in odškodovanec Aleksander Neuern, kateri je proti poludne iz Prage brzozjavno naznanil, da je bolan. — O naslednjih obravnava poročimo prihodnjič.

Gozdna in sadna drevesa po ceni na prodaj. C. k. ministerstvo kmetijstva z razglasom od 8. novembra t. l. naznanja, da se gozdna in sadna drevesa, kakor v prejšnjih letih, tako tudi letos in spomladi prihodnjega leta dobivajo v c. k. Primorski centralni drevesnici (k. k. küstenländische Central Saatschule). Cena dreves eno-, dve-, tri- in štiriletnih, je nizka; soseske ali gospodarji, če dokažejo, da nimajo premoženja, dobijo nekoliko dreves za pogozdenje zanemarjenih gozdov ali drugih zemljišč tudi brez plačila.

Od gozdnih dreves se dobivajo: borovci (dveletnih 100 po 40 krajc., triletnih 100 po 60 kr.) smreke (dveletnih 100 po 30, triletnih po 40 kr., štiriletnih po 50 kr.), mecesni (dveletnih 100 po 50 kr.; triletnih po 70 kr.), divji kostanj (dveletnih 100 po 1 gl. 50 kr., triletnih 100 po 3 gold.), jelše (dveletnih 100 po 1 gold., triletnih po 1 gold. 50 kr., štiriletnih po 2 gold.), navadna akacije (enoletnih 100 po 30 kr., dveletnih po 60 krajc.), glogovci (dveletnih 100 po 1 gold.), poletne lipe (triletnih 100 po 3 gl., štiriletnih po 4 gold.).

Od sadnega drevja se dobivajo: breskve (dveletnih 100 po 4 gold., štiriletnih 100 po 20 gold.), kostanj (enoletnih 100 po 1 gold. 20 kr., dveletnih po 2 gl. 50 kr., triletnih po 3 gold. 50 kr.), češnje (triletnih 100 po 3 gold. 50 kr., štiriletnih po 8 gl.), hruške (dveletnih 100 po 2 gold., triletnih po 3 gl., štiriletnih po 6 gold.), jabelka (dveletnih 100 po 2 gold., triletnih po 3 gold., štiriletnih po 4 gold.).

Gozdnih dreves je na prodaj 1 milijon in 25.780, in sicer borovine 410.075, in listnega drevja 615.885, — sadnega drevja 105.261, tedaj skupaj 1 milijon in 131.021.

Kdor želi tega drevja kaj dobiti za plačilo ali brez plačila, naj se obrne na c. kr. namestništvo v Trst.

Vabilo na naročbo. Dr. Bleiweisova svečanost, spisal in sestavil po stenografskih svojih bilježkah Ant. Bezenšek s pomočjo prof. Dr. Celestina v Zagrebu.

To bode naslov knjige, ki se bode izdala, ako se oglasi dovoljno naročnikov, po uredništvu „Jugoslav. Stenokrafa“, ter bo imela točen opis te velike narodne svečanosti, ki se je vršila v slavo našega očeta pod geslom: Slovenci in Hrvati složimo se! Zadrževala bo ta knjiga vse govore, ki so se pri tej priliki govorili po stenografskih virih, vse telegrame, ki so došli, in tudi sliko d. ra Bleiweisa. — Cena jej bo okoli 50 novč.

Kdor si želi knjigo nabaviti, naj se oglasi pri uredništvu „Jugosl. Stenografa“ v Zagrebu čim prej mogoče, ker knjiga se bode — ako se oglasi dovoljno naročnikov — tiskala precej, tako da bo v decembru t. l. gotova.

Denar naj se izvoli pozneje poslati, ko bo izdane knjige sledilo, ali pa jo bode dobil naročnik po poštne povzeji.

Za naročnike bo knjiga pozneje znatno draža. V Zagrebu 26. nov. 1878.

Ant. Bezenšek
urednik „Jugosl. Stenografa“
v Zagrebu.

Iz odborove seje našega c. kr. kmetijskega društva.

Dve prav zanimivi točki ste bili v seji dne 2. dec. na dnevnem redu; razpravljalo se je prvič, kedo ima biti predložen prih. obč. zboru v potrjenje kot društveni tajnik. Oglasilo se je 5 kompetentov, izmed katerih predlaga odsek, sestavljen iz gg. dr. Levi, mons. Pauletič in Ritter, nekega Bonghi-ja iz Ravene na Italijanskem kot naj sposobnišega. Po kratki razpravi se sklene, da, ako pozve odsek še to, da je ta kompetent dovolj več nemškega jezika, da se skliče občen zbor, kteremu se predloži omenjeni kompetent v potrjenje. Ko bi pa ta kompetent ne bil dovolj zmogel nemščine, je pa predsedništvo naproseno to službo v tretjič razpisati.

A veliko bolj zanimiva je bila razprava o pismu g. dr. Levi-ja, s katerim naznanja svoj izstop iz kuratorija deželne kmetijske šole. On vtlemeljuje svojo odpoved s tem: 1. da je deželni zbor letos sklenil tako reformo kmetijske šole, proti kterej je on s svojim prepričanjem vsikdar bil, in tudj kuratorji, ki je vedno povdarjal, da ima biti šola enotna z edinim načelnštvom ali vodstvom, 2. da je 15 mesecev minulo, a deželni odbor ni nikdar sklical kuratorija k posvetovanji. Le ko je on bil v Parizu pri razstavi, skli-

cal je v vsi naglici kuratorij v sejo, v kateri je večina sprejela od deželnega odbora predlagani načrt za razdelitev (dualizem) kmetijske šole. Sedanj sklep deželnega zbora, pravi dr. Levi, je v popolnem nasprotju s sklepom, kterega je l. 1876 podal kuratorij glede šole, ki ga je tudi sprejel dež. zbor l. 1877, ko je v seji naročil odboru, da naj izdela načrt za preuravnavo šole vedno z ozirom na to, da ostane edno skupno vodstvo in ne dva samostalna oddelka. Njegova čast i prepričanje mu tedaj ne dopustita, da bi še nadalje ostal v kuratoriji, v kateri vidi sedaj svoje kolege vse predrugačenega menjenja, ter da bi se še dalje trudil in bojeval za svoje principe, toliko manj pa, ker vidi, da je vsled deželnozbornskega letosnjega sklepa tudi odvzeta večina v kuratoriju udom, ktere ima izvoliti kmetijsko društvo. G. podpredsednik W. Ritter obžaluje tem boljše to odločitev, ker vidi, v koliki negotovosti plava obstanek kmetijske šole ter da bi bilo prav, ko bi g. Levi še dalje pomagal šoli.

Dr. Levi odgovarja, da meni, da mu tudi društvo mora pritrjevati, da tu se ravna v prvi vrsti za princip, namreč, ali more naše kmetijsko društvo še na dalje vdeleževati se sodelovanja pri kmetijski šoli, ktera je sedaj razdeljena v dva samostalna oddelka, kar je gotovo bilo proti principu društva, in ker je našemu društvu v posvetovalnem odboru (kuratoriju) odvzeta večina. Poprej se mora to vprašanje rešiti, potem se še le mere govoriti, ali in kedo ima biti ud kuratorija.

Grof. Mantica ostro govori ter predlaga, da se imenuje poseben odsek 3 udov, ki ima študirati:

1. ali se more naše društvo še na dalje vjemati z novo reformo in če ne,
2. kaj je društvu storiti.

Izvoljeni so: prof. Mantica, dr. Levi, dr. Maurovich. Temu poročilu o prezanimivi seji, ktere so se žali Bog vdeležili namesto 9 le 3 slovenski odborniki, ko je bilo navzočih 19 italijanskih, hočemo mi pristaviti nekatere besede, kar nam naše prepričanje veli. Iz vsega tega se more posnemati, da dr. Levi, ki je bil vedno za odstranitev slov. oddelka, ki pa je vsled letošnjega deželnozbornskega sklepa samostalen postal, ne more tega strpeti, ter da je vrgel jabelko razpora mej zastopa dežele in kmetijskega društva. Uže to, da se je toliko ital. odbornikov vdeležilo te seje, kar je zelo redka prikazen, da so v dotičen odsek izvoljeni gori omenjeni 3 gospodje, izmed kterih poznamo tudi tretjega kot jako hudega nasprotnika šole, kaže, da je tem gospodom ljubše, šolo uničiti, kot videti, da bi na njej vžival samostalen slovenski oddelek vse pravice, ktere morejo v gajati mu, da postane koristen slovenskemu kmetijstvu. Slišali smo tudi uže prav iz ust enega onih 3 odsekovcev, da kmetijsko društvo je deželi pripustilo za kmetijsko šolo svoje posestvo za mesnecima. Ker je pa deželni zbor sedaj storil kmt. društvu krivico s tem, da je proti načelom društva vpeljal dualizem, (torej storil tudi slovenski oddelek samostalen, opazka ured.) in ker je potisnil število društvenih zastopnikov v kuratoriju v manjšino, ima društvo pa pravico stopiti na noge in preudariti, ali more še pustiti svoje posestvo deželi za šolo. Menda gospode še toliko boljše nevolja tare, ker je društveno posestvo vsled razdelitve pripadlo vbojemu slovenskemu oddelku.

Vsakako se pričajo zelo zanimive stvari in komaj, da smo mogli misliti na to, da se bo šola obrnila na bolje, uže spodjedajo novo stavljen, trdne in pravične temelje šoli, ktera, ni čuda, da mora v takih razmerah hirati. Pač malo domoljubja, če se vedno vse, kar bi moglo deželi koristiti, spodkopava, ker ni po volji onim, kterim se mrzi, ako le slišijo, da bi vbogi Slovenec dobil košček enakopravnosti.

Tržno poročilo firme Jos. Pipan et Comp. v Trstu 26. novembra 1878.

Več nego 2 leti trajajoča negotovost in žalostne trgovinske razmere se niso še za las spremenile; mi živimo v jako slabej dobi, ki je najbrže prelazna doba do važnih, a takih sprememb, ki bodo trajne, in slonele na solidnej podlagi. Želja vsega sveta je, da se hitro zgodi, kar se ima zgoditi, kajti ta večna negotovost je postala uže nestrpljiva; bremena postajajo vedno večja, mej tem ko barometer dohodkov vseh stanov, posebno pa nižjih, v jednomer pada.

Tukaj je okupacija Bosne in Hercegovine proužročila nekoliko več živahnosti trgovinske, dela se še precej v one kraje; a kupčija z notranjo Avstrijo in z inostranskimi deželami je popolnem potrta; spekulacijska žila je močno otrpnela; vsi trgovci se omejujejo le na vsakdanja, najpotrebnejša poslovanja, kar je uzrok mlahovosti v cenah raznega blaga.

Kava. Fine baže Ceylon se drži prav dobro, Perl manjka.—Rio, kateri se posebno dosti izvažajo v Bosno in Hercegovino, gre dobro izpod rok po še precej dobrih cenah, ki pa so še zmirom ugodne za kupovalce, in katere bodo teško še kaj znižale se, kava Rio prodaja se od gl. 85 do 96, in najfineja zbrana po gl. 102 do 106; Java gl. 110 do 130; Malabar nat. gl. 106 do 118; Malabar plant. gl. 125 do 145;

Ceylon nat. gl. 90 do 114; Ceylon plant, gl. 128 do 154; Moka gl. 120 do 130.

Olje. V očigled dobrej letošnji letini in dovažanju novega blaga, miruje nekoliko ta kupčija; vse čaka in pričakuje nižjih cen, in skoro gotovo je, da zadnje še zdatno padejo; letos se smemo nadejati sploh dobrega in cenega olja.

Denes velja jedilno olje od gl. 46 do 54, namizno Monte St. Angelo gl. 68 do 74; francosko Aix gl. 80; pavoljnato ali koton-olje gl. 44 do 48; laneno gl. 45; ribje olje gl. 75.

Sadje. Akopram je skoro vse levantovsko sadje letos posebno lepo in prav po ceni, je vprašanje po tem blagu letos mnogo manjše, nego lani; samo rožiči, kakor smo uže sporočali, so letos slabi in dragi.

Mast. Ker se tega blaga dovažajo prav mnogo iz Angleškega, in je prav velika konkurenca posebno v tem blagu, padle so cene za kakih 50%. — Denes se dobi Wilcox. I. po 16 do 47 gold., Baacraft I. po 48 do 48.50 gl.—ceneje, nego slab špeh.

Špeh.—Debelega blaga nij prav nič na trgu, in še celo lahko blago primanjkuje, ker ga iz Angleškega malo dovažajo, in so v zadnjem času tukaj za rusko in grško nakupili špeha, slabega in dobrega, kotikor so ga sploh našli. Pričakuje se nekoliko nižjega blaga v prihodnjem mesecu, lepega in debelega pa ne bode pred februarjem.—Špeh po 17 do 19 kosov v zaboji velja 46 do 47 gl. in čez.

Petrolij—prodaja se zdaj po tako nizkej ceni, kakor še nikoli ne; cena mu je 11.75 gl., in za velike množine še 20% ceneje; nižja pač ne more postati ta cena; pa tudi dosti višjih cen ne utegnemo doživeti to zimo.—

Domači pridelki.—Fižola cene vedno padajo; blaga je prav dosti, pa vprašanj, posebno iz inostranskega prav malo. Našemu trgu delajo v tem blagu veliko konkurenco črnomska skladišča, ker od tam izvažajo vse baže fižola na Francosko in druge kraje po jako nizkih cenah, tako, da morajo pri nas cene se veliko pasti, predno si moramo odpreti zopet stara pota. Tudi maslo ne gre naprej, akopram je ceno, ker rusko blago izpodriva naše domače.—Sliv suhih je povsod dosti, zatorej jih ponujajo na vse kriplje.

Fižol rudeč plačuje se tukaj po 8 gl. 90 kr. do 9 gl.—bohinec 9.50 do 9.75 gl.—mandolon 9.75 do 10 gl.—bel po 9 gl.—zelen po 9.25 gl.—mešan po 7.50 do 7.75 gl.—Maslo prav fino, naravno po 8.50 do 82.50 gl.—konoplje po 26 gl.—proso po 10.50 do 10.75 gl.—suhe slive po 7.50 do 7.75 gl.—goriške olupljene po 50 do 52 gl.

LISTNICA UREDNIŠTVA. Gosp. F. P. v G. Nikar se ne hudejte! Z notico „tat v kuti“, katero smo iz „Slov. N. p. natisnili, nismo, Bogme! nikogar žaliti nameravali, najmanj pa častiljevega stanu, h kateremu žalibog pripada malopridnež. Objavili smo stvar za to, ker vemo, da marsikater naših čast. čitateljev K-a. bodi iz šolskih let ali od poznejših dob pozna. „Svindler“ je bil in tako se je menda tudi pod resno kuto „prišvindlal.“ Kedo mora kaj za to? Istina je pa da je vest pozitivna, ker so Ljubljanski porotniki K-a obsodili. Zdravi!

Dunajska borza.

| | 6 dec. |
|------------------------------|---------------|
| Enotni drž. dolg v bankoveih | 61 gl. 15 kr. |
| Enotni drž. dolg v srebru | 62 " 45 " |
| Zlata renta | 71 " 80 " |
| 1860 drž. posojilo | 112 " 60 " |
| Akije narodne banke | 784 " — " |
| Kreditne akcije | 229 " 75 " |
| London | 116 " 25 " |
| Srebro | 100 " — " |
| Napol. | 9 " 30 " |
| C. kr. cekini | 5 " 56 " |
| Državn. marke | |

Wir empfehlen geschätzt als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenschirme, Wagendecken (Plachen), Bettunterlagen, Zellstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Naznanjam,

da sem svojo pisarnico preložil v I. nadstropje Tominz-ove hiše na trgu prestolne cerkve šte. 29.

Anton Ersettig, inženjer.

VAŽNO OZNAVILLO DRUŽINAM.

Zmleta kava raznih sort iz

tvornice za strto in zmleto kavo

v TRŽIČI (Montalkoni).

Dobiva se v prodajalnici za dišavino (drogheriji) gosp. ANTONA MAZZOLI-ja v gosposki ulici v Gorici, kot zastopnika in glavnega založnika za mesto in deželo.

Blago in cena sta taka, da je lahko razumeti obilno in naglo rasprodajo teh jako ekonomičnih izdelkov, ki se čisti in brez druge primesi rabijo; z njimi prihranijo gospodinje mnogo, prvič, ker jim ni treba ognja, da zrnje opekajo in drugič, ker jlna ne gre nič blaga v zgubo, kakor pri zrnji, katerega se blizo tretjina zgubi z opekanjem.

Moka fin v skatlah po 1/2 K. 9 1 gl. 4 kr. Kilo
" " brez skatle " " " " 94 " "
Portoriko v skatlah po 1/2 in 1/4 K. — 56 " "
" " brez skatle " " " " 48 " "
Želodova kava čista po 1/4 in 1/8 K. — 22 " "

GOSTILNICO

pri

„ANGELJU“

(ANGELO D'ORO)

v Gorici

prevzel je podpisani ter zagotavlja, da bode njegova največa skerb, imeti najboljšo domačo, dobro kuhinjo in sploh vso natančno postrežbo v vsakem obziru. Tudi vozniki bodo vselej skrbno postreženi. Voditeljica gostilne ostane ROZA HAPFACHER.

Priporoča se uljudno

Mihael Bras.

Važno oznanilo.

S pomočjo slavnoznanega prahu Iwells zamore si vsakdo v nekaterih minutih, in ne da bi se motil z umetno zloženimi stroji, napravljati PIVO, odlično po svojem okusu in po zdravstvenih lastnostih in nič niže od onih piv, ki se narejajo v Čaveni, na Dunaji, na Bavarskem, in sicer prav po ceni, kajti liter stane, če se vsi stroški vračunijo, samo 14 centezimov.

Navadna cena zaboja za 125 litrov 6 gl.
" " " " " " 60 " 3 "
" " " " " " 30 " 2 "

(Prosto poštnine v vsej Italiji in Avstriji.)

V vsakem zaboju je prav razumljiv poduk, kako se ima ravnati, kar je tako lahko, da se ni mogoče zmotiti.

Naročuje se pri

G. Perino in Coggiola (Italia).